

คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ

The Needs of Entrepreneurs to Characteristics of Graduate of
Accounting Program in Songkhla Province

ฐิติมา จุลจินดา

พัชรินทร์ บุญนุ่น

สาขาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยรัตภูมิ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

งบประมาณเงินรายได้ ประจำปี พ.ศ. 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการกลุ่มตัวอย่าง ด้านลักษณะทั่วไปขององค์กร ลักษณะงานด้านบัญชี ระดับการศึกษา อายุ ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงาน ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่องค์กรพึงประสงค์ ศึกษาข้อมูลและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับบัณฑิตสาขาการบัญชีเข้าทำงานของสถานประกอบการกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลา ทั้ง 5 ด้าน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. 2553 คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็น นายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 จำนวน 117 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานประกอบการที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็น นายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 รวมถึงได้ทำการศึกษา ค้นคว้า ตำรา เอกสาร บทความและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ทุกด้านนั้นต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ด้านที่อยู่ในลำดับแรก คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 คือ มีความซื่อสัตย์ มีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ รองลงมา คือ ด้านทักษะ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 คือ มีความสามารถในการตั้งคำถาม คิด และวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล สามารถนำเสนอผลการปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงประเด็นและครบถ้วน และถัดมาคือ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยมี 4.46, 4.42 และ 4.13 ตามลำดับ

คำสำคัญ : คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี, บัณฑิตสาขาการบัญชี, ผู้ใช้บัณฑิต

Abstract

The purpose of this research was studied in the general information of establishments. The sample groups in the general characteristic of the organization, accounting job characteristics, education level, age, job position and work experience. To study of the characteristics of graduates in the field of accounting desired by the organization. To study data and factors influencing the recruitment of accounting graduates to work in a sample groups. To obtain information about the characteristics of graduates in the accounting program according to the establishments in Songkhla province, all 5 areas according to the standard bachelor degree qualifications framework of accounting program A.D. 2010 as follow 1) ethics and morality 2)knowledge 3)cognitive skills 4)interpersonal skills and responsibility 5)numerical analysis skills communication and information technology skills. The sample group consisted of who are graduate employers or entrepreneurs, or supervisors or whose subordinates are graduates with a bachelor's degree in accounting from Rajamangala University of Technology Srivijaya, in the academic year on 2014 - 2015, 117 peoples. The data was collected from the workplace that was selected as the sample group, namely who are graduate employers or entrepreneurs or supervisors or whose subordinates are graduates with a bachelor's degree in accounting from Rajamangala University of Technology Srivijaya, in the academic year on 2014 - 2015, including studying and work related research.

The results of the study revealed that the opinions of graduate employers in accounting regarding the characteristics of graduates in accounting that establishments in Songkhla province need that. Every aspect must be used in the operation at a high level in all areas. However the first ranking is the morality and ethics, the average value is 4.48, with to be honest professional ethics. Next is numerical analysis communication and information technology skills. The average value is 4.47, which is the ability to ask questions, think and analyze reasonably can present the work correctly of point and complete. Follow by intellectual skills knowledge and interpersonal skills and responsibilities with an average of 4.46, 4.42 and 4.13 respectively.

Keywords: The characteristics of the graduates in accounting, graduates in accounting, graduate employers

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลา ต้องการ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ศรีณีย์ ชูเกียรติ หัวหน้าภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ในฐานะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้วิจัยฉบับนี้มีความเรียบร้อยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ใช้บัณฑิตที่เป็น นายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างานที่มีผู้ได้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยที่เอื้อเพื่อข้อมูลที่สำคัญต่างๆ และกรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ อันเป็นผลให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่สนับสนุนการศึกษา และเป็นกำลังใจสำคัญให้กับผู้ศึกษา ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้ศึกษา รวมทั้งเพื่อนร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการจัดทำวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วิจัยฉบับนี้คงเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตบัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ที่ให้ความสนใจได้ไม่มากนักน้อย หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ฐิติมา จุลจินดา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.5 ทฤษฎี และกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพทางบัญชี	4
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชี	16
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	21
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	22

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลของการวิจัย	
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต	24
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต	26
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	32
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	34
5.2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต	35
5.3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	36
5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	36
5.5 อภิปรายผล	37
บรรณานุกรม	39
ภาคผนวก	
แบบสอบถาม	43
ประวัติผู้จัดทำ	48

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี จำแนกตามเพศ	24
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี จำแนกตามอายุ	25
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด	25
ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	25
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี จำแนกตามลักษณะขององค์กร	26
ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ทั้ง 5 ด้าน	26
ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม	27
ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ด้านความรู้	28
ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ด้านทักษะทางปัญญา	29
ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	30
ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	31
ตารางที่ 12 ข้อเสนอแนะของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ	32

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

หน้า

3

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาชีพบัญชีนับเป็นสิ่งสำคัญที่อยู่คู่กับการดำเนินธุรกิจมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนก็ตาม ซึ่งจะมีนักบัญชีเป็นผู้ดำเนินการหลักในการประสานงานเชื่อมต่อเพื่อให้ภารกิจต่างๆ ของส่วนงานภายในองค์กรสำเร็จลุล่วงตามนโยบายและเป้าหมายที่วางไว้ โดยในปัจจุบันการเปิดกว้างของธุรกิจเพื่อก้าวไปสู่ระบบการค้าเสรีมีการขยายตัวมากขึ้น ซึ่งหมายถึงการที่ธุรกิจต่างๆ ทั่วโลกจะกลายเป็นธุรกิจไร้พรมแดน ไม่มีกำแพงภาษีเป็นเครื่องมือกีดขวางทางการค้าหรือการทำธุรกิจระหว่างประเทศ โดยการแข่งขันทางธุรกิจต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำงานของคนในองค์กรกับทรัพยากรอื่นๆ ที่องค์กรมีอยู่ และเมื่อระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวมากขึ้น มีการติดต่อทำการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น กิจกรรมทางเศรษฐกิจก็就会有ความซับซ้อนและมีการพัฒนาให้ก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ ประกอบกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547 ซึ่งก่อให้เกิดการขยายศาสตร์แห่งวิชาชีพบัญชีออกไปอีกหลายด้าน ได้แก่ การทำบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีภาษีอากร การศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และการบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นๆ ตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง (ที่มา: พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547) เหล่านี้ทำให้ความต้องการในการใช้บริการด้านบัญชีซึ่งเป็นแกนหลักในการสนับสนุนธุรกิจสูงตามไปด้วย ซึ่งในประเทศไทยมีสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนในหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการบัญชีอยู่หลายแห่งด้วยกันที่พยายามผลิตบัณฑิตสาขา การบัญชีให้มีศักยภาพ มีคุณภาพ ให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรต่างๆ ซึ่งมีลักษณะในการประกอบธุรกิจที่แตกต่างกัน และมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่แตกต่างกัน

เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานและคุณภาพในวิชาชีพบัญชี ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในงานด้านบัญชีอย่างสม่ำเสมอ ให้ทันตามความเปลี่ยนแปลงของตัวมาตรฐานการบัญชีและการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ดังนั้นบัณฑิตของสาขาการบัญชีจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะทางด้านบัญชี และด้านอื่นๆ ในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการบุคลากรทางด้านบัญชีขององค์กร และผู้ใช้บริการด้านบัญชี

จากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการผลิตบัณฑิตให้มีลักษณะเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ตามความต้องการขององค์กรและผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีที่มีส่วนตัดสินใจในการรับบัณฑิตสาขาการบัญชีเข้าทำงาน ในพื้นที่จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษา และผู้ผลิตบัณฑิตในทุกภาคส่วน ในการพัฒนาบัณฑิตสาขาการบัญชีให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตรงตามความต้องการขององค์กร เพื่อเป็นทรัพยากรทางด้านบุคคลที่มีศักยภาพขององค์กรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการกลุ่มตัวอย่าง ด้านลักษณะทั่วไปขององค์กร ลักษณะงานด้านบัญชี ระดับการศึกษา อายุ ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงาน

1.2.2 ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่องค์กรพึงประสงค์

1.2.3 ศึกษาข้อมูลและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับบัณฑิตสาขาการบัญชีเข้าทำงานของสถานประกอบการกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ โดยทำการศึกษาจากสถานประกอบการกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีและมีส่วนในการตัดสินใจรับบัณฑิตสาขาการบัญชีเข้าทำงานในสถานประกอบการ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เพื่อให้ทราบถึงคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สอดคล้องและตรงกับความต้องการของสถานประกอบการและลักษณะงานด้านบัญชี

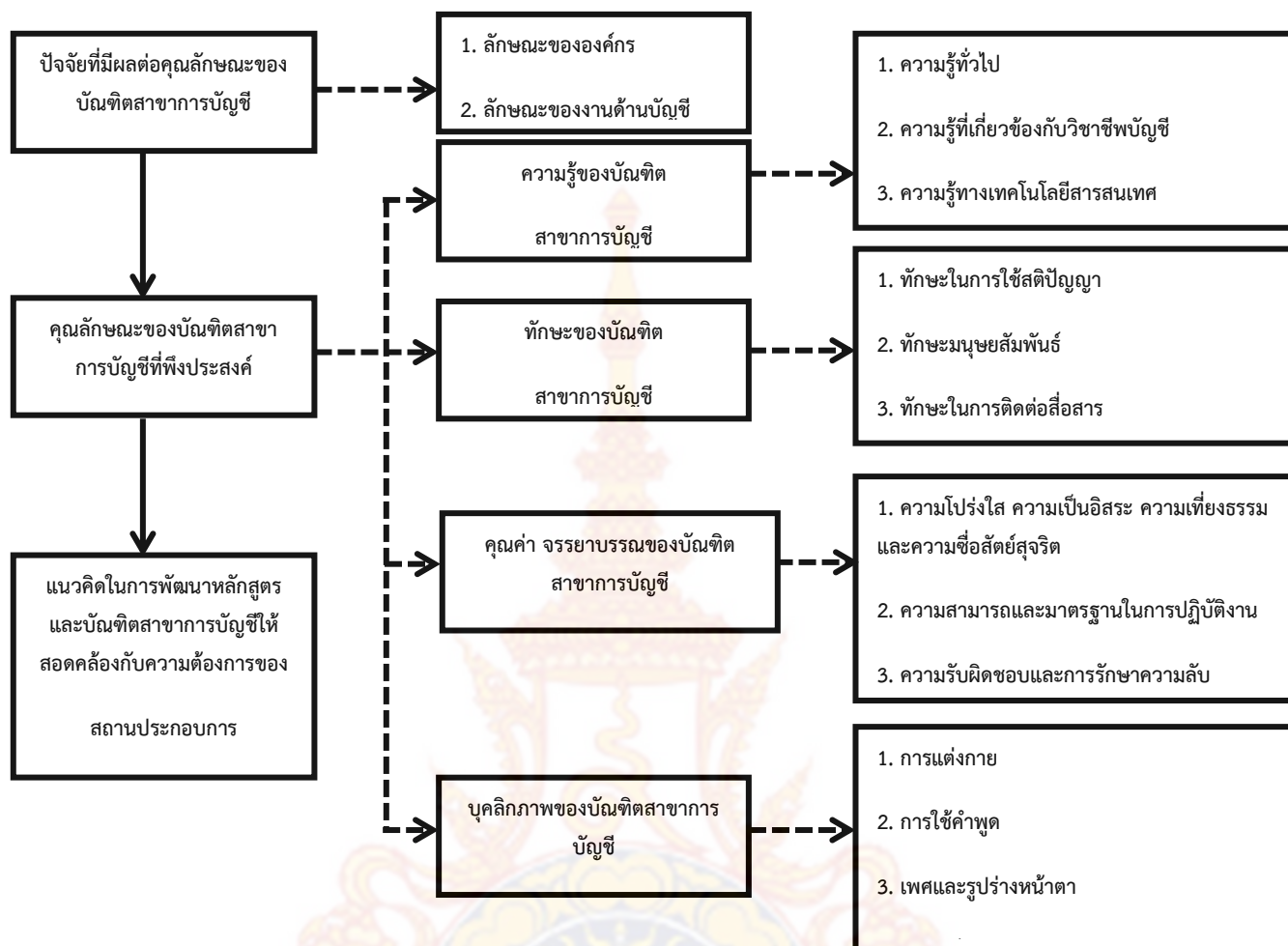
1.4.2 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา และหน่วยงานผู้ผลิตบัณฑิตที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร สำหรับใช้ในการเรียน การสอนแก่นักศึกษา ให้เหมาะสมกับสภาวะการทำงานจริงในสถานประกอบการต่างๆ

1.5 ทฤษฎี และกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

1.5.1 ลักษณะของสถานประกอบการที่แตกต่างกัน มีความต้องการและความคาดหวังต่อคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีต่างกัน

1.5.2 คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีจะแตกต่างกันตามลักษณะงานในแต่ละศาสตร์ของงานบัญชี

กรอบแนวความคิดในการทำวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ ข้อมูล และการสรุปข้อมูล โดยมีหัวข้อที่สำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพทางบัญชี

ประวัติการบัญชี

การบัญชีเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยสุเมเรียนในดินแดนเมโสโปเตเมีย ในช่วงแรกๆ ก็เป็นแค่การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณผลผลิตทางการเกษตร กับมูลค่าเหล่านั้น ส่วนวิชาการบัญชีที่มีพื้นฐานเหมือนกับระบบคณิตศาสตร์ (ระบบบัญชีคู่ ซึ่งหมายถึงการบันทึกข้อมูลทางการเงินโดยมีการบันทึกทั้งด้านบวก (เดบิต หรืออาจเรียกว่าการบันทึกบัญชีทางด้านซ้าย) กับ ด้านลบ (เครดิต หรืออาจเรียกว่าการบันทึกบัญชีทางด้านขวา) โดยที่การบันทึกแต่ละครั้งจะต้องมียอดรวมด้านบวกรวมกับด้านลบเป็นศูนย์) เกิดขึ้นในประเทศอิตาลีก่อนปี ค.ศ. 1543 โดย Luca Pacioli ได้พิมพ์หนังสือชื่อว่า Vennice ซึ่งเป็นหนังสือเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี โดยพื้นฐาน านของการบัญชีทั้งหมดมาจากสมการว่า "สินทรัพย์= หนี้สิน+ทุน" ส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายถือเป็นส่วนหนึ่งของทุน

วัตถุประสงค์ของการจัดทำบัญชี

- 1) เพื่อเป็นการบันทึกเหตุการณ์ทางการค้า
- 2) เพื่อให้เจ้าของกิจการได้ทราบว่าช่วงเวลานั้นๆ มีสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ อยู่เป็นจำนวนเท่าใดและอย่างไร
- 3) เพื่อเป็นปัจจัยหนึ่งประกอบการตัดสินใจในการลงทุนของนักธุรกิจและประกอบการตัดสินใจในการบริหารของเจ้าของกิจการ
- 4) เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและการสูญหายของสินทรัพย์
- 5) เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับของกฎหมาย
- 6) เพื่อเป็นเครื่องมือนำมาใช้ในการคำนวณภาษีที่จะต้องจ่ายแก่รัฐ

ขอบเขตของงานบัญชี

จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1) การบัญชีการเงิน (Financial Accounting) เป็นการบัญชีที่จัดทำโดยบันทึกตามมาตรฐานการบัญชีหรือหลักการบัญชีที่รับรองกันทั่วไป ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด นโยบายการบัญชีและหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อรายงานต่อบุคคลภายนอกกิจการ อาทิเช่น นักลงทุน เจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้น หน่วยงานราชการ ลูกจ้าง

2) การบัญชีเพื่อการจัดการ (Managerial Accounting) เป็นการจัดทำเพื่อรวบรวมข้อมูลเสนอต่อผู้ใช้ข้อมูลที่เป็นบุคคลภายในกิจการ ได้แก่ กรรมการบริหาร ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่าย

หัวหน้าแผนก ฯลฯ เพื่อใช้ในการวางแผน และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลนั้นส่วนหนึ่งมาจากการทำบัญชี รวมทั้งข้อมูลอื่นๆทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เช่น จำนวนชั่วโมงการทำงาน จำนวนหน่วยของวัตถุดิบ เป็นต้น รายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการมีได้หลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริหาร (ศรีสุตา ธีระกาญจน์, รศ. "ลักษณะข้อมูลทางการบัญชี". *การบัญชีเพื่อการจัดการ Managerial Accounting*. ปทุมธานี, 2550.)

ลักษณะของสาขาวิชาชีพบัญชี

สาขาการบัญชี มีความเป็นศาสตร์และศิลป์อยู่ด้วยกัน เนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ มีความเป็นสากล เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีลักษณะเป็นพหุวิทยาการ การศึกษาในสาขาการบัญชีจึงเป็นกระบวนการ การพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในศาสตร์และความสามารถทางวิชาชีพบัญชีตามมาตรฐานสากล รวมทั้งศาสตร์อื่นที่สัมพันธ์กัน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีวิธีเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ คุณค่าแห่งวิชาชีพ จริยธรรมและทัศนคติ ขอบเขตองค์ความรู้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน

1) ความรู้ด้านการบัญชี การเงิน และด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

2) ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ และ

3) ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนวิทยาการต่างๆ ทางการบัญชีตามการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ และการประยุกต์ ใช้ความรู้ในทางปฏิบัติในสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้แนวทางในการจัดขอบเขตองค์ความรู้ของสาขาการบัญชี พิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี กำหนดให้คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีดังนี้

1) มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อนตนเอง วิชาชีพ และสังคม

2) มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

3) มีความสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาชีพบัญชีอย่างเป็นระบบ

4) มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ ทักษะวิชาชีพ อย่างต่อเนื่องและทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ทุกระดับอย่างเหมาะสม

5) มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันอาจเพิ่มเติมคุณลักษณะของบัณฑิตที่ พึงประสงค์ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา เอกลักษณ์ และ/หรืออัตลักษณ์ของสถาบัน นอกจากนั้นมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. 2553 ได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรูด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังต่อไปนี้

1) มีความรู้และความเข้าใจในคุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

2) มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย เคารพและสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบัน และสังคม

3) สามารถบริหารเวลาและปรับวิถีชีวิตอย่างสร้างสรรค์ในสังคม

4) มีจิตสำนึก และพฤติกรรมที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว อย่างมีคุณธรรม

องครวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นองครวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดดำเนินการสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ควรดำเนินการให้มีหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ขอกำหนด แนวทางปฏิบัติ ตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชี และหน่วยงานกำกับดูแลผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชี เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบวิชาชีพบัญชีได้ตามกฎหมาย และสามารถ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามหลักการคุณค่าแห่งวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553, น. 1-2)

ข้อกำหนดเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านการทำบัญชี

ในการจัดทำบัญชีของธุรกิจกฎหมายได้กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มี “ผู้ทำบัญชี” ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนด เพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และมี หน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชี ให้จัดทำบัญชีตรงต่อความเป็นจริง และถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ใน กรณีผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็ได้ ผู้ทำ บัญชีต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะ การเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสาร ที่ต้องไขประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน (สมเดช โรจนครีเสถียรและคณะ, 2549, น.20)

การทำบัญชีต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ผู้ประกอบวิชาชีพในด้านการ ทำบัญชีเรียกว่า “ผู้ทำบัญชี” (Book-Keeper) หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีของผู้มีหน้าที่ จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะการเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตามตำแหน่งงาน สูงสุดเป็นผู้ช่วยการฝ่ายบัญชี (Controller) วิชาชีพในด้านการทำบัญชี อยู่ภายใต้การควบคุมของ สภาวิชาชีพบัญชี ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 หมวด 6 มาตรา 44 “ห้ามมิให้ผู้ใด ประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชี เว้นแต่เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพ หรือขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี”

1) คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี

ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 19 และประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 45 ผู้ทำบัญชีต้องมี คุณสมบัติ ดังนี้

- (1) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- (2) มีความรู้ ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้ หรือทำบัญชีเป็นภาษาไทยได้
- (3) ไม่เคยต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (4) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการทำบัญชี สำหรับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นทางทุนสวจนจดทะเบียน และบริษัทจำกัด ซึ่งมีขนาดเล็ก
- (5) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีสำหรับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีอื่น นอกเหนือจากทางทุนสวจนจดทะเบียน และบริษัทจำกัด ซึ่งมีขนาดเล็ก

นอกจากนี้ ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 6) ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีเพิ่มเติม ดังนี้

- (1) เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพ หรือผู้ขอขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี
- (2) ผู้ที่ไม่มีสัญชาติไทย ต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี และกฎหมายภาษีอากรของไทยเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าสภาสมาชิกบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นสมาชิกของสหพันธ์นักบัญชีสากล (International Federation of Accountancy: IFAC) จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาสากล (International Education Standard : IES) ที่ออกโดย IFAC ทั้ง 8 ฉบับ ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพดังมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

(1) นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำทางด้านบัญชีในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี ซึ่งได้กำหนดวิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาด้านการบัญชีอย่างเป็นระบบ และมีการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรการบัญชี (Content of Professional Accounting Education Programs) ที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีระดับสูง และสามารถพัฒนาตนเองเป็นนักบัญชีมืออาชีพได้ในอนาคต ใน IES ฉบับที่ 2 ได้แบ่งองค์ความรู้ในหลักสูตรการบัญชีเป็น 3 ส่วน คือ การบัญชีการเงิน และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง (Accounting, Finance and Related Knowledge) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร (Organizational and Business Knowledge)

(2) นักบัญชีมืออาชีพต้องมีทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) ด้านต่างๆ ได้แก่ ทักษะด้านสติปัญญา (Intellectual Skill) ทักษะด้านเทคนิคทั่วไป เทคนิคเฉพาะเกี่ยวกับวิชาชีพ (Technical Skill) ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skill) ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Interpersonal and Communication Skill) และทักษะด้านการจัดการทางธุรกิจและองค์กร (Organizational and Business Management Skills)

(3) นักบัญชีมืออาชีพต้องมีคุณค่า และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ อันอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม (Professional Value, Ethic and Attitudes) ได้แก่ ความรับผิดชอบต่องาน ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ความสามารถในการรักษาความลับ และความเป็นอิสระ

(4) นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการสะสมประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (Experience) เป็นระยะเวลา นาน และเข้มข้นเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นนักบัญชีที่มีความรู้และมีทักษะทางวิชาชีพ รวมทั้ง มีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนฐานของความมีจริยธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด และมีกระบวนการตรวจสอบอย่างมีมาตรฐานและสม่ำเสมอ

(5) นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสอบผ่านการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ (Professional Capabilities) ซึ่งจะเป็นการประเมินความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพ ตลอดจนการมีคุณค่าทัศนคติ ทางวิชาชีพและจริยธรรม

(6) นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น (Lifelong Learning) โดย ถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องพัฒนาและรักษาความสามารถด้านวิชาชีพโดยมีกฎเกณฑ์และข้อบังคับให้นัก บัญชีได้มีโอกาสได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ ทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม (สันสกฤตวิจิตรเลขการ, 2549, น. 25)

2) เงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี

ตามประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำ บัญชี พ.ศ. 2543 ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี ดังนี้

(1) แจงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชีตามแบบ ส.บข.5 พร้อมหลักฐานต่ออธิบดี กรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายใน 60 วัน กรณีมีการเปลี่ยนแปลงรายการในแบบ ส.บข.5 ที่แจ้งไว้ ผู้ทำ บัญชี ต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวภายใน 60 วัน

(2) เข้ารับอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกกรอบ 3 ปี จาก สถาบันวิชาชีพบัญชี หรือสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้ความ เห็นชอบ

(3) กรณีรับทำบัญชีปีละเกินกว่า 100 ราย ต้องจัดให้มีผู้ช่วยผู้ทำบัญชี ซึ่งมีคุณวุฒิ เช่นเดียวกับผู้ทำบัญชีอย่างน้อย 1 คน ในทุกๆ 100 ราย รายที่เกินกว่า 100 รายแรก เศษของ 100 ภา เกินกว่า 50 ให้นับเป็น 100

3) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ทำบัญชี

ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 20 กำหนดว่า “ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชี เพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของ ผู้มีหน้าที่ จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสาร ที่ต้องไขประกอบการ ลงบัญชีใหญ่ถูกต้องครบถ้วน” (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ, 2548, น.63)

4) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ผู้ทำบัญชีควรมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพนั้นต้องเผชิญกับ วิชาการ กฎเกณฑ์ กฎหมาย ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้ประกอบวิชาชีพจึงมีความจำเป็นต้อง

เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความไว้วางใจและมีความเชื่อมั่น การกำหนดให้ผู้ทำบัญชีทุกคนต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ เพราะต้องการให้ผู้รับบริการเชื่อมั่นในตัวผู้ทำบัญชีทุกคน (ผองพรรณ เจริญวิริยะพันธ์, 2551, น.85) การที่พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพก็ด้วยมุ่งหวังให้ผู้ทำบัญชีมีการพัฒนาและสร้างทัศนคติที่จะเรียนรู้ตลอดเวลาที่ประกอบวิชาชีพบัญชี ทั้งนี้เพื่อสร้างคุณค่าแห่งวิชาชีพและการเป็นที่ยอมรับในความสามารถปฏิบัติงานได้เยี่ยงนักวิชาชีพบัญชี อันจะเป็นการยกระดับมาตรฐานในคุณภาพของนักบัญชีไทยให้ก้าวสู่มาตรฐานระดับนานาชาติต่อไป (สุธี คหวนิช, 2549, น.72) ซึ่งผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในทุกกรอบสามปี โดยในแต่ละรอบต้องมีจำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง และต้องเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง ซึ่งในแต่ละปีผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง และการนับจำนวนชั่วโมงทุกกรอบระยะเวลาสามปีให้นับตามปฎิทิน สวนการแจ้งรายละเอียดการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ให้ผู้ทำบัญชี แจ้งภายในหกสิบวันนับแต่ วันสิ้นปฎิทินของทุกปี โดยผู้ทำบัญชีต้องจัดเก็บหลักฐานการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีไว้กับตนเองเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันสิ้นปฎิทิน ของวันที่สิ้นสุดการอบรม (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2548, น.9) และการอบรม หรือสัมมนาที่สามารถนับเป็นชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ทำบัญชีได้ จะต้องเป็นการเข้าอบรมหรือสัมมนาในหลักสูตรหรือเรื่องซึ่งจัดโดยสภาวิชาชีพบัญชี หรือการเข้าร่วมอบรมหรือสัมมนาในหลักสูตรหรือเรื่องที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ โดยปกติหน่วยงานผู้จัดอบรม ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในประเทศจะเป็นผู้ยื่นขอความเห็นชอบหลักสูตรต่ออธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าก่อนการจัดอบรมหรือสัมมนา(กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2549, น.10) นอกจากนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ออกประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องหลักเกณฑ์หลักสูตรหรือเรื่องที่อธิบดีให้ความเห็นชอบโดยปกติหน่วยงานผู้จัดอบรมซึ่งเป็นหน่วยงานภายในประเทศจะเป็นผู้ยื่นขอความเห็นชอบหลักสูตรต่ออธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าก่อนการจัดอบรมหรือสัมมนา (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2549, น.10) นอกจากนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ออกประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ. 2555 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบธุรกิจสำนักงานบัญชีมีการพัฒนา และปรับปรุงการให้บริการทางบัญชีที่ถูกต้องและมีคุณภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการปฏิบัติงานที่ทันสมัยสอดคล้องกับมาตรฐาน ISO : 9001 : 2008 เพื่อก้าวสู่การ เปิดเสรีการค้าและการลงทุนภายใต้กรอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรบุคคลของสำนักงานบัญชี ดังนี้

(1) บุคลากรในสำนักงานบัญชีต้องมีความรู้ ความสามารถ ตามตำแหน่งหน้าที่งานทั้งนี้รวมถึงบุคลากรจากภายนอกสำนักงานบัญชีที่เข้ามาปฏิบัติงานกับสำนักงานบัญชีด้วย

(2) ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติตาม พร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543 และ พร.บ. วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

(3) บุคลากรที่บรรจุใหม่หรือโยกย้ายตำแหน่งงาน ต้องได้รับการชี้แจง หรืออบรมการปฏิบัติงานของตำแหน่งนั้นๆ ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน รวมทั้งสำนักงานบัญชีต้องจัดให้มีการดูแลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด เพื่อติดตามการทำงานของบุคลากรในความรับผิดชอบใหม่มีความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติ

(4) บุคลากรในสำนักงานบัญชีต้องได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมตามสมควรและเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย

(5) บุคลากรในสำนักงานบัญชีต้องได้รับการสื่อสาร และเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีจากสำนักงานบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของลูกค้า/กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(6) ในกรณีที่ผู้ทำบัญชีจากภายนอกสำนักงาน สำนักงานบัญชีต้องมีมาตรการในการควบคุมผู้ทำบัญชีนั้นให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน และจรรยาบรรณ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2556, น. 15)

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี ให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 (4) (9) (11) มาตรา 30 มาตรา 46 และมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับป พ.ศ. 2550) บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย สภาวิชาชีพบัญชี จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553”

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามเดือนนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในข้อบังคับนี้ “ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับ การบัญชีด้านอื่นตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็วิชาชีพบัญชี รวมทั้งผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี และให้หมายรวมถึง หัวหน้าคณะบุคคล หรือหัวหน้าสำนักงาน หรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล ตามมาตรา 11 ด้วย “ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นผู้ทำบัญชีตามมาตรา 11 มาตรา 44 หรือที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 9 “ผู้รับบริการ” หมายความว่า ผู้รับบริการ ตามมาตรา 47

(3) ได้แก่

(1) ผู้วางจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือ

(2) สวณราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และบุคคลอื่นที่ใช้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชีด้วยความสุจริตและจำเป็น “ผู้ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้” หมายความว่า ผู้ที่ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้อันใดแก่ ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล ตามมาตรา 47 (4) “ความโปร่งใส” หมายความว่า ภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานตาม กฎ ระเบียบ ต่างๆ และมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ และไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระ สำคัญ ซึ่งสามารถติดตามตรวจสอบได้ “ความเป็นอิสระ” หมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่โดย ปราศจากอิทธิพลของบุคคลอื่นที่ทำให้เกิดความสงสัยในความเป็นกลางหรือความเที่ยงธรรมของ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความเป็นอิสระนี้จะต้องเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชีเป็นที่เชื่อถือได้ “ความเที่ยงธรรม” หมายความว่า การใช้ดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพโดย ปราศจากความลำเอียง อคติ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และอิทธิพลของบุคคลอื่น “กรอบวิชาชีพ บัญชี” หมายความว่า หลักการ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติของวิชาชีพบัญชี “ความซื่อสัตย์สุจริต” หมายความว่า การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ปฏิบัติงานบนหลักฐานที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ ไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานถ้า ไม่ได้ปฏิบัติงานจริง “ความรู้ความสามารถ” หมายความว่า การใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญ ในการปฏิบัติวิชาชีพบัญชีด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ ความเพียรพยายาม และความ ระมัดระวังรอบคอบ เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมั่นใจได้ว่ามี ผลงานทางวิชาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน และวิชาการที่เกี่ยวข้อง “การรักษาความลับ” หมายความว่า การไม่นำข้อมูลใดๆ ที่โดยปกติองค์กรไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชน ไปเปิดเผย หรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือบุคคลอื่น เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิหรือ หน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือในฐานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี “ความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่ง วิชาชีพบัญชี” หมายความว่า

(1) การกระทำใดๆ ที่เป็นเหตุให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องได้รับโทษการประพฤติดิจ จรรยาบรรณ ตามมาตรา 49 โดยมีลักษณะการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) ลงลายมือชื่อแสดงความเห็นในการสอบบัญชีโดยมิได้ปฏิบัติงานตรวจสอบใดๆ หรือควบคุม การสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี

(ข) มีพฤติกรรมรับจ้างลงลายมือชื่อ หรือยอมให้ชื่อ ทั้งที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การสอบบัญชีหรือมาตรฐานการบัญชี

(ค) แสดงความเห็นต่องบการเงินที่นำส่งหน่วยราชการหลายแห่ง โดยงบการเงินแต่ละชุด แสดงข้อมูลต่างกันโดยไม่มีเหตุผลสมควร

(ง) แจงข้อความหรือจัดทำรวมถึงการโฆษณาหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือรู้อยู่ว่าเป็นพยาน หลักฐานอันเป็นเท็จ ไม่ว่าจะจัดทำโดยบุคคลใดก็ตามในการประกอบวิชาชีพบัญชี

(จ) แนะนำให้ผู้รับบริการเสียภาษีอากรไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยทุจริตหรือมีเจตนา หลีกเลี่ยงภาษีอากร

(ฉ) มีพฤติกรรมอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีกำหนดว่าเป็นพฤติกรรมอันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี

(2) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพบัญชี จากหน่วยงานราชการหรือสถาบันวิชาชีพอื่นที่ควบคุม และหรือกำกับดูแล เนื่องจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสาระสำคัญ

ข้อ 4 ภายใต้บังคับ ในหมวดที่ 2 ถึงหมวดที่ 7 ของข้อบังคับนี้ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติใดๆ ให้หมายความรวมถึงการกระทำของบุคคลอื่นผู้ซึ่ง

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรับรู้อ หรือ

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียินยอมให้อ้างชื่อในการปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติใดๆ ซึ่งจะทำให้เกิดการฉ้อโกง หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับฉบับนี้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบด้วย

ข้อ 5 ใหนายกสภาวิชาชีพบัญชี เป็นผู้รักษาการให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวดที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 6 จรรยาบรรณของผู้ ประกอบวิชาชีพบัญชี นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 เพื่อให้กระบวนการบังคับใช้จรรยาบรรณเป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว และเป็นธรรม นายกสภาวิชาชีพบัญชี โดยการอนุมัติของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี มีอำนาจออกข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับการดังกล่าวข้อกำหนดนั้น ต้องอยู่ภายในกรอบของพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และเมื่อใดประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงใช้บังคับได้

ข้อ 7 ในกรณีที่มีปัญหาการแปลความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี เป็นผู้วินิจฉัย และถือวาคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีเป็นที่สุด

หมวดที่ 2

ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ 8 ความโปร่งใสผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส

ข้อ 9 ความเป็นอิสระ

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องหลีกเลี่ยงพินิจ และปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชี

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานที่ตนขาดความเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชี

ข้อ 10 ความเที่ยงธรรม

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม ซื่อตรงต่อวิชาชีพและต้องไม่มีส่วนได้เสียในงานที่ตนประกอบวิชาชีพ นอกจากค่าตอบแทนที่ได้รับจากการประกอบวิชาชีพนั้น

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจบนหลักฐานที่เชื่อถือได้โดยปราศจากความมือคด และความลำเอียง

(3) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจอย่างเที่ยงธรรมโดยหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์หรือสถานการณ์ใดๆ ที่อาจทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่สามารถปฏิบัติได้โดยโปร่งใส อีสุระ และซื่อสัตย์สุจริต

ขอ 11 ความซื่อสัตย์สุจริต

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานตรงตามหลักฐานที่เป็นจริง

(3) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่อ้าง หรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานโดยที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานจริง

หมวดที่ 3

ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

ขอ 12 ความรู้ ความสามารถ

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ วิธีปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ เอาใจใส่ อย่างเต็มความสามารถ และระมัดระวังรอบคอบ

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพ โดยมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้

(3) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพอย่างมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร

(4) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องศึกษาหาความรู้ และความชำนาญทางวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ขอ 13 มาตรฐานในการปฏิบัติงาน

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และด้วยความชำนาญตามมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

หมวดที่ 4

การรักษาความลับ

ข้อ 14 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับขององค์กรที่ตนสังกัดไปเปิดเผยต่อบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้รับทราบ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากองค์กร เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ข้อ 15 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กรที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับขององค์กรที่ตนสังกัด ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบ

หมวดที่ 5

ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

ข้อ 16 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรับผิดชอบตามกรอบวิชาชีพบัญชีต่อผู้รับบริการ

ข้อ 17 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามกรอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ และมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ

หมวดที่ 6

ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล

ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

ข้อ 18 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจขององค์กรที่ตนสังกัด

ข้อ 19 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อุทิศตน และทุ่มเทดูแลทรัพย์สินขององค์กรที่ตนสังกัด

ข้อ 20 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้เวลา และทรัพย์สินขององค์กรที่ตนสังกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลที่สามทั้งทางตรงและทางอ้อม

ข้อ 21 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์กับองค์กร สถาบัน ธุรกิจภายนอก หรือความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ข้อ 22 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องไม่กระทำการใด ที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง และการดำเนินการขององค์กรที่ตนสังกัด

ข้อ 23 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบ มีเหตุผลในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรที่ตนสังกัด รวมถึงนายจ้าง (ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนเจ้าของ) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

หมวดที่ 7

ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป

ข้อ 24 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่แย่งงานวิชาชีพบัญชีจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่น

ขอ 25 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานทางวิชาชีพบัญชีเกินกว่าที่รับมอบหมายจาก ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรายอื่น

ขอ 26 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้ข้อมูล เกี่ยวกับงานของตนเกินความเป็นจริงไม่โอ้อวด หรือเปรียบเทียบกับตนเองหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่กับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีท่านเดียวกันรายอื่นหรือผู้ที่ประกอบวิชาชีพบัญชีท่านเดียวกันรายอื่นสังกัดอยู่

ขอ 27 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำหรือจัดหางานวิชาชีพบัญชีมาให้ตน

ขอ 28 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใด เมื่อบุคคลนั้นได้รับงานจากการแนะนำหรือการจัดหางานของตนในฐานะที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีขององค์กรนั้น

ขอ 29 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่กำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนในการให้บริการวิชาชีพบัญชีโดยมิได้คำนึงถึงลักษณะ ความเสี่ยง ความซับซ้อนและปริมาณของงานที่ตนให้บริการหรือมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาชีพบัญชี

ขอ 30 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร สำนึกในหน้าที่และไม่ปฏิบัติตนในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2553, น. 9 – 15)

แนวทางในการประกอบวิชาชีพบัญชี

จากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ประกอบกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนหน้าที่การปฏิบัติงานด้านการบัญชีขึ้นภายในองค์กร และเป็นโอกาสให้มีนักบัญชีเข้าสู่ตลาดแรงงานมากขึ้น ซึ่งทำให้วิชาชีพบัญชีขยายครอบคลุมออกไปหลายด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีด้านอื่น ตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง โดยวิชาชีพบัญชีในแต่ละด้านมีลักษณะและความสำคัญดังนี้คือ

1) ด้านการทำบัญชี หรือบัญชีการเงิน เป็นการจัดทำบัญชี ปิดบัญชี และจัดทำงบการเงิน ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพทางด้านบัญชีจะต้องมีความรู้ด้านบัญชีการเงิน บัญชีชั้นกลาง และบัญชีชั้นสูง

2) งานด้านบัญชีบริหาร เป็นการจัดทำรายงานเพื่อผู้บริหารและวิเคราะห์งบการเงิน ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพ ด้านนี้จะต้องมีความรู้ด้านบัญชีการเงิน บัญชีชั้นกลาง บัญชีชั้นสูง บัญชีบริหาร และบัญชีต้นทุน

3) งานด้านบัญชีภาษีอากร เป็นการจัดทำและยื่นภาษีจดทะเบียนภาษี ชำระบัญชีให้คำปรึกษาด้านภาษีอากร ฯลฯ ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพด้านนี้จะต้องมีความรู้ด้านบัญชีการเงิน และกฎหมายภาษีอากร

4) งานด้านการสอบบัญชี เป็นการตรวจสอบงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพด้านนี้จะต้องมีความรู้ด้านบัญชีการเงิน ด้านการสอบบัญชี และการฝึกปฏิบัติงานสอบบัญชี

5) งานด้านการวางระบบบัญชี เป็นการให้คำปรึกษาด้านการออกแบบและวางระบบบัญชี การติดตั้งใช้งานซอฟต์แวร์ทางบัญชี ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพด้านนี้ต้องมีความรู้ด้านบัญชีการเงิน ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์และระบบเครือข่าย

6) งานด้านการศึกษา เป็นการบรรยายและฝึกอบรม ผู้ที่ประกอบวิชาชีพด้านนี้ จะต้องมีความรู้ด้านการบัญชีในส่วนที่บรรยายและฝึกอบรม

7) งานเทคโนโลยีการบัญชี เป็นการตรวจสอบการควบคุมภายในในระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์และการพัฒนาซอฟต์แวร์สำเร็จรูปทางการบัญชี ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพด้านนี้จะต้องมีความรู้ด้านบัญชีการเงิน ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และระบบเครือข่าย ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ และการฝึกปฏิบัติงานตรวจสอบระบบสารสนเทศ

ดังนั้นในส่วนตัวของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในยุคสมัยของการเปิดเสรีทางการค้า และมีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น นักบัญชี จึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองให้พร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (อรุณี เทพเจริญ, 2547)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชี

สหพันธ์นักบัญชีสากล (International Federation of Accountants: IFAC) ได้กำหนดคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ ซึ่งสะท้อนถึงคุณลักษณะที่นักบัญชีสามารถสรุปได้ดังนี้ (สันสกฤต, 2549)

2.2.1 นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำทางด้านบัญชีในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจาก สถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชีซึ่งได้กำหนดวิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาด้านการบัญชีอย่างเป็น ระบบ และมีการจัดการหลักสูตรการบัญชีการ ที่ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีระดับสูง ประกอบด้วย ความรู้การบัญชีการเงิน และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง และ ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจขององค์กรเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองเป็น นักบัญชีมืออาชีพได้ในอนาคต

2.2.2 นักบัญชีมืออาชีพต้องมีทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) ในด้านต่างๆ ได้แก่ ทักษะด้านสติปัญญา (Intellectual Skill) ทักษะด้านเทคนิคทั่วไปและเทคนิคเฉพาะเกี่ยวกับวิชาชีพ (Technical Skill) ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skill) ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Interpersonal and Communication Skill) และทักษะด้านการจัดการ ทางธุรกิจและองค์กร (Organizational and Business Management Skills)

2.2.3 มีคุณค่าและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม (Professional Value, Ethic and Attitudes) ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ความสามารถในการรักษาความลับ และความเป็นอิสระ

2.2.4 นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการสะสมประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (Experience) เป็นระยะเวลา นานและเข้มข้นเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นนักบัญชีที่มีความรู้และมีทักษะทางวิชาชีพ รวมทั้งมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐาน ของความมีจริยธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดและมีกระบวนการตรวจสอบอย่างมีมาตรฐานและ สม่าเสมอ

2.2.5 นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสอบผ่านการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ (Professional Capabilities) ซึ่งจะเป็น การประเมินความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพ ตลอดจนการมีคุณค่า ทักษะคติทางวิชาชีพและจริยธรรม

2.2.6 นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น (Lifelong Learning) โดยถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องพัฒนา และรักษาความสามารถด้านวิชาชีพ โดยมีกฎเกณฑ์และข้อบังคับให้นักบัญชีได้มีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถทางด้าน วิชาชีพอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

นอกจากนั้นแล้ว จรัส (2545) กล่าวถึงคุณลักษณะของบัณฑิตอันพึงประสงค์ที่มองได้จากวิวัฒนาการของอุดมศึกษา รวมทั้งความจำเป็นในปัจจุบันและอนาคต จำแนกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มคุณลักษณะด้านวิชาชีพ หมายความว่า ความรู้ทักษะ เจตคติและ จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ แต่ละวิชา ก็ย่อมมีความแตกต่างกันได้โดยบางวิชาชีพมีการรับรองตามกฎหมาย ให้มีสิทธิเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษเหนือประชาชน โดยทั่วไป ข้อกำหนดด้านวิชาชีพจึงเป็นข้อกำหนดที่พึงมีการรับสิทธิตามกฎหมายจากรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่รัฐจะมอบหมาย ให้วงการวิชาชีพนั้นดูแลกันเองโดยดูว่ามีความรู้ความสามารถเพียงพอ ที่จะได้รับสิทธิและดูแลให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบ จรรยาบรรณของวิชาชีพ

2) กลุ่มความเป็นนักวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง และคงความเป็น นักวิชาการไว้ตลอดเวลา ทั้งนี้ต้องมีวิสัยใฝ่รู้กำกับอยู่ด้วย จึงจะสามารถเป็นนักวิชาการได้ นอกจากนี้นักวิชาการยังมี จรรยาบรรณ หรือศีลของนักวิชาการอันพึงรักษา ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ขโมยทรัพย์สินทางปัญญามาเป็นของตนเอง โดยไม่ทำตามหลักวิชาการ

3) กลุ่มกระบวนการความคิด ตั้งแต่การมีวิจรรย์ญาณ สามารถคิดวิเคราะห์และตีค่าสิ่งต่างๆ ได้ใช้ข้อมูล ข้อเท็จจริงได้อย่างเหมาะสม และสมเหตุสมผลเรียกว่าคิดได้วิเคราะห์เป็น และใช้ประยุกต์ได้

4) กลุ่มความสามารถที่จะพัฒนาและปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีวิสัยทัศน์และ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีนวัตกรรม สามารถสร้างงานของตนเองได้เรียกว่า ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

5) กลุ่มความเป็นพลเมืองดีของประเทศ ของภูมิภาค และของโลก โดยมีค่าความนิยม ความเชื่อที่ถูกต้อง สมฐานะ ทั้งด้านสังคม และมนุษยธรรม เช่น สันติภาพ ความยุติธรรมในสังคม เสรีภาพเสมอภาค และเอกภาพ อันเป็น เครื่องกำกับพฤติกรรมให้สามารถใช้ความรู้และสมรรถนะไปในทางที่ถูกที่ควร สามารถยืนหยัดได้ในหลักการเป็นที่พึงของ สังคมได้

6) กลุ่มคุณธรรม จริยธรรม ตามสมควรแก่ฐานะของผู้ที่ได้รับการศึกษาดีโดยสอดแทรกกำกับอยู่ในพฤติกรรมทุก ด้าน ทั้งกายวาจาและใจ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรรณิการ์ ลำลือ (2552) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ ใน จังหวัดเชียงใหม่ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากผู้ประกอบการของนิติบุคคลที่จดทะเบียน สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 387 รายผล การศึกษาพบว่า คุณสมบัติของ นักบัญชีในทักษะทางวิชาชีพที่ผู้ประกอบการพึงประสงค์ในระดับมาก ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวข้องกับการทำงานบัญชีในด้านการคำนวณต้นทุน ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและ หน้าที่งาน ได้แก่ มีความสามารถวัด/คำนวณมูลค่า สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ ค่าใช้จ่ายได้อย่างถูกต้อง ทักษะคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ได้แก่ มีทักษะหรือ ความชำนาญในการจัดการตนเอง เช่น การควบคุม อารมณ์ให้คงที่เมื่อประสบปัญหาทำงาน เพื่อนร่วมงาน หรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ได้แก่ สามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือเพื่อ แก้ปัญหาความขัดแย้ง และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ได้แก่ มีความสามารถ จัดแบ่งหน้าที่งานและมีภาวะเป็นผู้นำ ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าคุณสมบัติของนักบัญชีที่ พึงประสงค์มากที่สุดได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต และรู้จักรักษาความลับของกิจการ

ปาลวี เชาวพานิช และอนุชา พุฒิกุลสาคร (2554) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่ พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะผู้ทำ บัญชีที่พึงประสงค์ของ ผู้ประกอบการธุรกิจเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความชำนาญของผู้ทำบัญชีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้าน คุณค่าทางวิชาชีพ ส่วนด้านความรู้ของ ผู้ทำบัญชีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ โดยรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้านของผู้ประกอบการธุรกิจ ในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผู้ประกอบการธุรกิจมีความคิดเห็นด้วยกับ การมีคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้ทำบัญชีควรให้ความสำคัญในการ พัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในวิชาชีพ เพื่อให้การจัดทำบัญชีมีความถูกต้อง ตาม หลักการบัญชีที่ยอมรับ

ณัฐธิดา บุญราช (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีตาม ความต้องการของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับ คุณลักษณะของนักบัญชีตามความต้องการของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนก ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประเภทของธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการที่มีสถานประกอบในอำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 281 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ในครั้งนี้เป็น แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของนักบัญชีตามความต้องการของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านจรรยาบรรณทางการบัญชี รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารจัดการในองค์กร และ

ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีและทักษะการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัวของนักบัญชี ผู้ประกอบการที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ประกอบการที่มีอายุ ระดับการศึกษาและประเภทของธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และจะเห็นได้ว่านอกจากจะมีการกำหนดคุณสมบัติขั้นพื้นฐานของนักบัญชี ทั้งทางด้านระดับการศึกษา ต้องมีความรู้ด้านพื้นฐานด้านบัญชีแล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติทางด้านวิชาชีพ ได้แก่ ทักษะด้านปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะด้านการจัดการบุคคล และทักษะด้านการจัดการองค์กร ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 3 (ปรับปรุง) เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว ลดความขัดแย้ง และบรรลุวัตถุประสงค์ต่างๆ ขององค์กร

จารุณี อภิวัฒน์ไพศาล (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่ใช่ในการพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยที่ใช่ในการพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย หลังการวิเคราะห์ห่อ้งค ประกอบด้วย 8 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะเฉพาะตัวของนักบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพ ความรู้ทักษะในงานบัญชี ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความสามารถทางการสื่อสาร การจัดการองค์กรสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีองค์กร และภาพลักษณ์องค์กร สำหรับตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีในกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทยได้ มีทั้งหมด 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับความสามารถพยากรณ์จากมากไปน้อยได้ดังนี้ สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีองค์กร ลักษณะเฉพาะตัวของนักบัญชี การจัดการองค์กร และภาพลักษณ์องค์กร ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีในกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย และประสิทธิภาพในการพยากรณ์เท่ากับ 42.4%

วรารณ ปาละมะ (2556) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องคุณลักษณะของนักบัญชีตามทัศนคติของผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน รวมถึงเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักบัญชีที่เป็นจริง และคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรม ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารทางด้านบัญชี จำนวน 57 ราย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ต้องการนักบัญชีที่มีคุณลักษณะทักษะทางวิชาชีพ และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในภาพรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ รองลงมา คือ ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่ และทักษะทางด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ผลการศึกษาด้านคุณลักษณะของนักบัญชีที่เป็นจริงพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและเห็นว่า พนักงานบัญชีในกิจการของตนมีทักษะทางวิชาชีพบัญชี และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยรวม

ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านทักษะทางวิชาการ เชิงปฏิบัติและหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะทางด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล สำหรับการเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักบัญชีที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้ประกอบการในเขตนิคม อุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า พนักงานบัญชีในกิจการของตนมีคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติ และหน้าที่ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ในระดับที่น้อยกว่าที่ผู้ประกอบการต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะเดียวกันพบว่า คุณลักษณะทางด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า คุณลักษณะของนักบัญชีที่ต้องการและที่เป็นจริงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลา ต้องการ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษา คุณลักษณะของนักบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ โดยใช้แบบสอบถาม มีขั้นตอนและวิธีการ ดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ใช้บัณฑิตที่เป็น นายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือ ผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 จำนวน 117 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด จัดทำขึ้นเพื่อตอบโจทย์ความต้องการทางด้านข้อมูลของผู้จัดทำวิจัย ในการที่จะนำข้อมูลมาเพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีที่สถานประกอบการในจังหวัด สงขลาต้องการ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่ม ตัวอย่าง คือ ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็น นายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานที่มี ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบ Check list

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่เป็น นายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาใน ระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการต้องการ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบ สอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) โดยแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 5 ดาน ดังนี้

- 1) ดานคุณธรรม จริยธรรม
- 2) ดานความรู้
- 3) ดานทักษะทางปัญญา
- 4) ดานทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5) ดานทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ตามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

1 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ใน ระดับ น้อยที่สุด

2 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับ น้อย

3 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับ ปานกลาง

4 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับ มาก

5 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Questions)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานประกอบการที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็น นายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างานที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 โดยดำเนินการดังนี้

1) สงหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามที่เสร็จสมบูรณ์แล้วไปยังสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์

2) จากการส่งแบบสอบถามไปสถานประกอบการต่างๆ และดำเนินการติดตาม เพื่อนำข้อมูลกลับมาวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยดำเนินการตามระเบียบวิธีทางสถิติโดยมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์ในลักษณะข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ได

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่เป็น นายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการต้องการทั้ง 5 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

- 1) ค่าร้อยละ (%) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้วิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง
- 3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้คู่กับค่าเฉลี่ย เพื่อแสดงลักษณะการกระจายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (Mean) ของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ย (Mean) เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่เป็น นายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือ ผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานที่มีผู้ได้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 ที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาการบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ ตามแนวของเบสท์ (Best, 1981 อ้างถึงใน สนทยา เขมวิรัตน์, 2549, น. 87) ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม วิเคราะห์โดยการจัดอันดับความถี่ และสรุป รวบรวมประเด็นสำคัญเป็นภาพรวม

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ เป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการกลุ่มตัวอย่าง ด้านลักษณะทั่วไปขององค์กร ลักษณะงานด้านบัญชี ระดับการศึกษา อายุ ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงาน ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่องค์กรพึงประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับบัณฑิตสาขาการบัญชีเข้าทำงานของสถานประกอบการกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม ที่จัดทำขึ้นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อนำมาจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผลจากการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะขององค์กร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับ คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ แบ่งเป็น 5 ด้าน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. 2553 คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สำหรับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ นำเสนอเป็นภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต ที่เป็น นายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือ ผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	19	16.24
หญิง	98	83.76
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 83.76 และผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชีซึ่งเป็นเพศชาย มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 16.24

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชีจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
25 - 30 ปี	8	6.84
31 - 35 ปี	37	31.62
36 - 40 ปี	44	37.61
41 - 45 ปี	19	16.24
46 - 50 ปี	9	7.69
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงว่าผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชีที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 36 – 40 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 37.61 รองลงมาคือ กลุ่มอายุระหว่าง 31 - 35 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 31.62 กลุ่มอายุระหว่าง 41 - 45 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 16.24 กลุ่มอายุระหว่าง 46 - 50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 และกลุ่มอายุระหว่าง 25 – 30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.84

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด

วุฒิการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	52	44.44
ปริญญาโท	59	50.43
ปริญญาเอก	6	5.13
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 50.43 รองลงมาคือ วุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 และวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.13

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
5 - 10 ปี	38	32.48
11 - 15 ปี	54	46.15
16 - 20 ปี	15	12.82
21 - 25 ปี	10	8.55
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11 – 15 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ในการ

ทำงานระหว่าง 5 - 10 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 32.48 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 16 - 20 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82 และมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 21 - 25 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.55

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี จำแนกตามลักษณะขององค์กร

ประเภทขององค์กร	จำนวน	ร้อยละ
องค์กรภาครัฐ	36	30.77
องค์กรรัฐวิสาหกิจ	33	28.21
องค์กรเอกชน	45	38.46
องค์กรอาสาสมัคร	3	2.56
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชีส่วนใหญ่ทำงานในองค์กรเอกชนมีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 รองลงมา คือ องค์กรภาครัฐ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 องค์กรรัฐวิสาหกิจ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 28.21 และองค์กรอาสาสมัคร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.56

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต ที่เป็นนายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือ ผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานที่มีผู้ได้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชีเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ทั้ง 5 ด้าน

คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับที่ใช่ในการปฏิบัติงาน
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.48	0.63	มาก
2. ด้านความรู้	4.42	0.78	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.46	0.89	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.13	0.50	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.47	0.89	มาก
รวม	4.39	0.73	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงถึงความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการทุกด้านนั้นต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ด้านที่อยู่ในลำดับแรก คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 รองลงมา คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47, 4.46, 4.42 และ 4.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ด้านคุณธรรม จริยธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
1. มีความซื่อสัตย์	4.95	0.40	มากที่สุด
2. มีระเบียบวินัย	4.34	0.55	มาก
3. ตรงต่อเวลา	4.48	0.76	มาก
4. มีความรับผิดชอบ	4.71	0.53	มากที่สุด
5. มีความละเอียดรอบคอบ	4.64	0.47	มากที่สุด
6. มีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ	4.82	0.50	มากที่สุด
7. ปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร	3.90	0.83	มาก
8. ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ไปเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต	4.74	0.77	มากที่สุด
9. มีจิตสำนึกคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม	3.82	0.92	มาก
รวม	4.48	0.63	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงว่า คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชีด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด คือ มีความซื่อสัตย์ รองลงมาคือ มีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ไปเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต มีความรับผิดชอบ และมีความละเอียดรอบคอบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95, 4.82, 4.74, 4.71 และ 4.64 ตามลำดับ นอกจากนี้คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ ตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร และมีจิตสำนึกคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48, 4.34, 3.90 และ 3.82 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ด้านความรู้

ด้านความรู้	$\bar{x}$	S.D.	ระดับที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
1. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของประเทศและระหว่างประเทศ	4.52	0.78	มากที่สุด
2. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ	4.66	0.88	มากที่สุด
3. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านอื่นที่มีความสัมพันธ์กับองค์ความรู้ด้านการบัญชี	4.43	0.86	มาก
4. เรียนรู้เทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและด้านอื่นๆ ที่สัมพันธ์กัน	4.47	0.59	มาก
5. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิทยาการใหม่ๆ	4.41	0.95	มาก
6. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร	4.26	0.64	มาก
7. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี	4.28	0.83	มาก
8. ติดตามความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง	4.40	0.77	มาก
รวม	4.42	0.78	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงว่า คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ รองลงมาคือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 และ 4.52 ตามลำดับ นอกจากนี้คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรียนรู้เทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและด้านอื่นๆ ที่สัมพันธ์กัน มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านอื่นที่มีความสัมพันธ์กับองค์ความรู้ด้านการบัญชี มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาการใหม่ๆ ติดตามความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี และมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47, 4.43, 4.41, 4.40, 4.28 และ 4.26 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ด้านทักษะทางปัญญา

ด้านทักษะทางปัญญา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับที่ใช่ในการปฏิบัติงาน
1. สามารถวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย	4.80	0.91	มากที่สุด
2. สามารถจัดระเบียบงาน แยกหน้าที่งาน และมอบหมายงานได้	4.68	0.85	มากที่สุด
3. สามารถสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานได้ตามกำหนดเวลา	4.70	0.95	มากที่สุด
4. สามารถบูรณาการความรู้ เพื่อประยุกต์ใช้กับลักษณะของงาน	4.46	0.98	มาก
5. ใจศุขพินิจและการตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง	4.76	0.65	มากที่สุด
6. สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี	3.84	0.98	มาก
7. สามารถเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.98	0.93	มาก
รวม	4.46	0.89	มาก

จากตารางที่ 9 แสดงว่าคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ด้านทักษะทางปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด คือ สามารถวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย รองลงมาคือ ใจศุขพินิจและการตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง สามารถสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานได้ตามกำหนดเวลา และสามารถจัดระเบียบงาน แยกหน้าที่งานและมอบหมายงานได้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80, 4.76, 4.70 และ 4.68 ตามลำดับ นอกจากนี้คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ สามารถบูรณาการความรู้ เพื่อประยุกต์ใช้กับลักษณะของงาน สามารถเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46, 3.98 และ 3.84 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.12	0.76	มาก
2. มีภาวะการเป็นผู้นำ	3.79	0.53	มาก
3. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	4.52	0.47	มากที่สุด
4. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม	4.45	0.51	มาก
5. ยินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน	4.22	0.60	มาก
6. ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ	4.40	0.49	มาก
7. สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมขององค์กร	3.71	0.63	มาก
8. ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่างกัน	3.62	0.65	มาก
9. มีความรับผิดชอบในการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.36	0.54	มาก
รวม	4.13	0.50	มาก

จากตารางที่ 10 แสดงว่าคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 นอกจากนั้น คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ มีความรับผิดชอบในการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง ยินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะการเป็นผู้นำ สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมขององค์กร และให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45, 4.40, 4.36, 4.22, 4.12, 3.79, 3.71 และ 3.62 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
1. มีความสามารถในการตั้งคำถาม คิด และวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล	4.66	0.83	มากที่สุด
2. สามารถประยุกต์แนวคิดทางทฤษฎีมาปรับใช้กับการปฏิบัติงาน	4.41	0.94	มาก
3. สามารถนำเสนอผลการปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงประเด็นและครบถ้วน	4.57	0.86	มากที่สุด
4. สามารถที่จะพิจารณาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.52	0.95	มากที่สุด
5. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	4.47	0.93	มาก
6. สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี	4.50	0.92	มากที่สุด
7. สามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.22	0.82	มาก
รวม	4.47	0.89	มาก

จากตารางที่ 11 แสดงว่าคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ มีความสามารถในการตั้งคำถาม คิด และวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล รองลงมาคือ สามารถนำเสนอผลการปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงประเด็นและครบถ้วน สามารถที่จะพิจารณาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66, 4.57, 4.52 และ 4.50 ตามลำดับ นอกจากนี้ คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม สามารถประยุกต์แนวคิดทางทฤษฎีมาปรับใช้กับการปฏิบัติงาน และสามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.47, 4.41 และ 4.22 ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตารางที่ 12 ข้อเสนอแนะของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ

รายการ	ความถี่ (N = 48)	ลำดับที่
1. ดานคุณธรรม จริยธรรม		
1.1 ความมีวินัย ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่	31	1
1.2 ความอดทน อดกลั้น ขยัน อุสาหะในการทำงาน	22	3
1.3 ความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	27	2
2. ดานความรู้		
2.1 การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ และมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ที่ต้องนำมาใช้กับการปฏิบัติงาน	17	1
2.2 การพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	8	2
3. ดานทักษะทางปัญญา		
3.1 ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ และวิชาชีพ	43	1
3.2 ความสามารถในการวางแผนการทำงานได้อย่างเป็นระบบ	29	3
3.3 ความสามารถในการตัดสินใจในการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง	32	2
4. ดานทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		
4.1 ความสามารถในการปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	22	2
4.2 ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับองค์กรและระบบงาน	15	3
4.3 ความตระหนักในบทบาทและหน้าที่ที่พึงมีต่อตนเองและสังคม	26	1
5. ดานทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
5.1 ความสามารถในการในเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน และความสามารถใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในการปฏิบัติงานได้	41	1
5.2 ความสามารถด้านการใช้ภาษาในการสื่อสารสำหรับการปฏิบัติงาน ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สามารถสื่อสารให้ถูกต้องเข้าใจตรงกันเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ	40	2
5.3 ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ และประยุกต์ใช้ในการทำงาน	38	3

จากตารางที่ 12 แสดงว่าคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ในด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ ความมีวินัย ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ความอดทน อดกลั้น ขยัน อดสาหัสในการทำงาน และความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2. ด้านความรู้ ได้แก่ การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ และมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศที่ต้องนำมาใช้กับการปฏิบัติงาน และการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ และวิชาชีพ ความสามารถในการวางแผนการทำงานได้อย่างเป็นระบบและความสามารถในการตัดสินใจในการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับองค์กรและระบบงาน และความตระหนักในบทบาทและหน้าที่ที่พึงมีต่อตนเองและสังคม

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ความสามารถในการในเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน และสามารถใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในการ ปฏิบัติงานได้ ความสามารถด้านการใช้ภาษาในการสื่อสารสำหรับการปฏิบัติงาน ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สามารถสื่อสารให้ถูกต้องเข้าใจตรงกันเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ และประยุกต์ใช้ในการทำงาน

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การจัดทำวิจัย เรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลา ต้องการ ในครั้งนี้เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานและคุณภาพในวิชาชีพบัญชี ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในงานด้านบัญชีอย่างสม่ำเสมอ ให้ทันตามความเปลี่ยนแปลงของตัวมาตรฐานการบัญชีและการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ดังนั้นบัณฑิตของสาขาการบัญชีจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะทางด้านบัญชี และด้านอื่นๆ ในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการบุคลากรทางด้านบัญชีขององค์กร และผู้ใช้บริการด้านบัญชี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขา การบัญชี ตามความต้องการขององค์กรและผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีที่มีส่วนตัดสินใจในการรับบัณฑิตสาขาการบัญชีเข้าทำงาน ในพื้นที่จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษา และผู้ผลิตบัณฑิตในทุกภาคส่วน ในการพัฒนาบัณฑิตสาขาการบัญชีให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตรงตามความต้องการขององค์กร เพื่อเป็นทรัพยากรทางด้านบุคคลที่มีศักยภาพขององค์กรต่อไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็น นายจ้าง หรือผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 จำนวน 117 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่เป็น นายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือ ผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี
3. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 83.76 ซึ่งมี กลุ่มอายุระหว่าง 36 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.61 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 50.43 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.15 และผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ส่วนใหญ่ทำงานในองค์กรเอกชน คิดเป็นร้อยละ 38.46

5.2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต ที่เป็นนายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการ หรือผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานที่มีผู้ได้บังคับบัญชาเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2557-2558 เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาการบัญชี 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ทุกด้านนั้นต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ด้านที่อยู่ในลำดับแรก คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 รองลงมา คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47, 4.46, 4.42 และ 4.13 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชีด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด คือ มีความซื่อสัตย์ รองลงมาคือ มีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ไปเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต มีความรับผิดชอบ และมีความละเอียดรอบคอบ ตามลำดับ

ด้านความรู้ ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ รองลงมาคือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของประเทศและระหว่างประเทศ ตามลำดับ

ด้านทักษะทางปัญญา ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ด้านทักษะทางปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ สามารถวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย รองลงมาคือใช้ดุลยพินิจและการตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง สามารถสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานได้ตามกำหนดเวลา และสามารถจัดระเบียบงาน แยกหน้าที่งานและมอบหมายงานได้ ตามลำดับ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้ คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทุกข้อยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ มีความรับผิดชอบในการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง ยินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะการเป็นผู้นำ สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมขององค์กร และให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่างกัน ตามลำดับ

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ มีความสามารถในการตั้งคำถาม คิด และวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล รองลงมาคือ สามารถ

นำเสนอผลการปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงประเด็นและครบถ้วน สามารถที่จะพิจารณาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี ตามลำดับ

5.3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้ง 5 ด่าน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ ความมีวินัย ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความอดทน อดกลั้น ขยัน อุตสาหะในการทำงาน และความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2. ด้านความรู้ ได้แก่ การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ และมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศที่ต้องนำมาใช้กับการปฏิบัติงาน และการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ และวิชาชีพ ความสามารถในการวางแผนการทำงานได้อย่างเป็นระบบและความสามารถในการตัดสินใจในการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับองค์กรและระบบงาน และความตระหนักในบทบาทและหน้าที่ที่พึงมีต่อตนเองและสังคม

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ความสามารถในการในเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน และสามารถใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในการ ปฏิบัติงานได้ ความสามารถด้านการใช้ภาษาในการสื่อสารสำหรับการปฏิบัติงาน ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สามารถสื่อสารให้ถูกต้องเข้าใจตรงกันเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ และประยุกต์ใช้ในการทำงาน

5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 การจัดทำวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลา ต้องการ สำหรับการศึกษารั้่่งต่อไปควรมีการเพิ่มขอบเขตในการทำวิจัย อาจจะเป็นจังหวัดอื่นๆ หรือพื้นที่ใกล้เคียง ที่มีองค์กรในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

5.3.2 การนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปทำการวัดเปรียบเทียบ (Benchmark) กับต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนานักบัญชีต่อไป

5.5 อภิปรายผล

จากการศึกษา คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยมีสรุปประเด็นและนำมาอภิปรายดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชีด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด คือ มีความซื่อสัตย์ รองลงมาคือ มีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ไปเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต มีความรับผิดชอบ และมีความละเอียดรอบคอบ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวารสารณ ปาละมะ (2556) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องคุณลักษณะของนักบัญชีตามทัศนะของผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน รวมถึงเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักบัญชีที่เป็นจริง และคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรม ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ต้องการนักบัญชีที่มีคุณลักษณะทักษะทางวิชาชีพ และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในภาพรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ รองลงมา คือ ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่ และทักษะทางด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล

ด้านความรู้ ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ รองลงมาคือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของประเทศและระหว่างประเทศ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจารุณี อภิวัฒน์ไพศาล (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่ใช่ในการพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย หลังการวิเคราะห์หองประกอบมี 8 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะเฉพาะตัวของนักบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพ ความรู้ทักษะในงานบัญชี ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความสามารถทางการสื่อสาร การจัดการองค์รสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีองค์กร และภาพลักษณ์องค์กร

ด้านทักษะทางปัญญา ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ด้านทักษะทางปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ สามารถวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย รองลงมาคือ ใช้ดุลยพินิจและการตัดสินใจ ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง สามารถสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานได้ตามกำหนดเวลา และสามารถจัดระเบียบงาน แขนงหน้าที่งานและมอบหมายงานได้ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ ลำลือ (2552) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการใน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีในทักษะทางวิชาชีพที่ผู้ประกอบการพึงประสงค์ในระดับมากที่สุดด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวข้องกับการทำบัญชีในด้านการคำนวณต้นทุน ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ได้แก่ มีความสามารถวัด/คำนวณมูลค่า สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ ค่าใช้จ่ายได้อย่างถูกต้อง ทักษะคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ได้แก่ มีทักษะหรือ ความชำนาญในการจัดการตนเอง ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ได้แก่ สามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง และทักษะทางการบริหารองค์กร และการจัดการธุรกิจ ได้แก่ มีความสามารถจัดแบ่งหน้าที่งานและมีภาวะเป็นผู้นำ ทั้งนี้ผู้ตอบ

แบบสอบถามมีความเห็นว่าคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์มากที่สุดได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต และรู้จักรักษาความลับของกิจการ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตสาขา การบัญชี ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ มอบหมาย นอกจากนี้ คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทุกข้ออยู่ ในระดับมาก ได้แก่ มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ ต่างๆ มีความรับผิดชอบในการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง ยินดีรับฟังความ คิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะการเป็นผู้นำ สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมขององค กร และให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่างกัน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุณี อภิวัฒน์ไพศาล (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่ใช่ในการพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ของพนักงานบัญชีกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการ ปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย หลังการวิเคราะห์หองคประกอบมี 8 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะเฉพาะตัวของนักบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพ ความรู้ทักษะในงานบัญชี ความพึงพอใจใน การปฏิบัติงาน ความสามารถทางการสื่อสาร การจัดการองค์กรสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีองค์กร และภาพลักษณ์องค์กร สำหรับตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชี ในกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทยได้ มีทั้งหมด 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับความสามารถพยากรณ์จาก มากไปน้อยได้ดังนี้ สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีองค์กร ลักษณะเฉพาะตัวของนักบัญชี การจัดการองค กร และภาพลักษณ์องค์กร ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของ พนักงานบัญชีในกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความคิดเห็นของ ผู้ใช้บัณฑิตสาขาการบัญชี ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดย รวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ มี ความสามารถในการตั้งคำถาม คิด และวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล รองลงมาคือ สามารถนำเสนอผลการ ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงประเด็นและครบถ้วน สามารถที่จะพิจารณาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ได ้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปาลวี เชาว์พานิช และอนุชา พุทธิกุลสาคร (2554) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่ พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจ ในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ผล การศึกษาพบว่าคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของ ผู้ประกอบการธุรกิจ ในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความชำนาญของผู้ทำบัญชีค่าเฉลี่ย สูงสุด รองลงมาคือ ด้านคุณค่าทางวิชาชีพ ส่วนด้านความรู้ของ ผู้ทำบัญชีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการ เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ โดยรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้าน ของผู้ประกอบการธุรกิจ ในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผู้ประกอบการ ธุรกิจมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้ทำบัญชี ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในวิชาชีพ เพื่อให้การจัดทำบัญชี มีความถูกต้อง ตามหลักการบัญชีที่ยอมรับ

บรรณานุกรม

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, กระทรวงพาณิชย์. 2548. “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานบัญชี: กรณีศึกษาของสำนักงานบัญชีแห่งประเทศไทย.” *วารสารวิชาชีพบัญชี*. ปีที่ 28, ฉบับที่ 9 (กันยายน): 9.

กลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย.” *วิชาชีพบัญชี*. ปีที่ 8, ฉบับที่ 22 (เมษายน): 58 – 59.

จารุณี อภิวัฒน์ไพศาล. 2555. “ปัจจัยที่ใช่พยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชี

นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ. 2548. “ลักษณะสำคัญของวิชาชีพบัญชี.” *วิชาชีพบัญชี*. ปีที่ 1, ฉบับที่ 2 (ตุลาคม): 63,

ธรรมนิติ ฉบับเอกสารภาษีอากร. ปีที่ 27, ฉบับที่ 321 (มิถุนายน): 85.

ผองพรรณ เจียรวิริยะพันธ์. 2551. “การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชี.”

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543. (2543). หมวด 3 ผู้ทำบัญชี, เล่ม 117 (ตอนที่ 41 ก).

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547. (2547). หมวด 7 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชี, เล่ม 121 (ตอนพิเศษ 65 ก).

สันสกฤต วิจิตรเลขการ. 2549. “ International Standards (IES) กับวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย.”

สมเดช โรจนคุรีเสถียร และคณะ. 2549. เปลื้องงบการเงินมุมมองภาษีอากร. กรุงเทพมหานคร: ธรรมนิติ เพรส.

สุธี คหวนิช. 2549. “เรื่องนารูเกี่ยวกับกฎหมายบัญชี เรื่องดีมีชัยไปกว่าครึ่ง (ตอนที่ 2) วาดวย เรื่องการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี.” *นักบริหาร*. ปีที่ 26, ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน): 72.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี. 2554 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559. กรุงเทพฯ: สุตรไพศาล.

ศศิวิมล มีอำพล. (2556). *ทฤษฎีการบัญชี*. กรุงเทพฯ: อินโฟเอนิ่งเพรส.

กรรณิการ์ ลำลือ. (2552). คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัด เชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บัญชีมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- จารุณี อภิวัฒน์ไพศาล. 2555. “ปัจจัยที่ไขพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชี
กลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย.” วิชาซีพบัญชี. ปีที่ 8, ฉบับที่ 22 (เมษายน): 58 - 59.
- ณัฐธิดา บุญราช. (2558). คุณลักษณะของนักบัญชีตามความต้องการของผู้ประกอบการในเขต อำเภอ
เมือง จังหวัดเลย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปาลวี เขาว์พานิช และ อนุชา พุฒิกุลสาคร. (2554). คุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของ
ผู้ประกอบการธุรกิจในพื้นที่อำเภอเมืองกาฬสินธุ์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
วิทยาเขตกาฬสินธุ์: จังหวัดกาฬสินธุ์.
- วรารัตน์ ปาละมะ. (2556.) คุณลักษณะของนักบัญชีตามทัศนะของผู้ประกอบการในเขตนิคม
อุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมทะเบียนการค้า. (2543). ประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่องกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการ
เป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2560, แหล่งที่มา:
http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=1082&filename=law.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2557). ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและ เงื่อนไขของ
การเป็นผู้ทำบัญชี. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2560, แหล่งที่มา:
http://www.dbd.go.th/ewt_dl_link.php?nid=9083.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2559). ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและ เงื่อนไขของ
การเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2560, แหล่งที่มา:
http://www.dbd.go.th/ewt_dl_link.php?nid=469401675
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2559). ระบบคลังข้อมูล. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2560, แหล่งที่มา:
<http://datawarehouse.dbd.go.th/bdw /menu.est/1html>.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2560). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 ปรับปรุง 2558. สืบค้นเมื่อ 3
มีนาคม 2560. แหล่งที่มา: <http://www.fap.or.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2560, แหล่งที่มา:
http://www.nesdb.go.th/article_attach/Book_Plan12.pdf.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560) . แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 12 สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2560 แหล่งที่มา:
http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=6420&file name=develop_issue.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ

คำชี้แจง การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ถือเป็นการลับ และจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยในภาพรวม ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาการบัญชีอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความจริงมากที่สุด และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามทั้งหมดมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดใส่เครื่องหมาย ลงใน หนาข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 25 ปี 25 – 30 ปี

31 – 35 ปี 36 – 40 ปี

41 – 45 ปี 46 – 50 ปี

51 ปี ขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี ปริญญาโท

ปริญญาเอก อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ต่ำกว่า 5 ปี   5 – 10 ปี
- 11 – 15 ปี   16 – 20 ปี
- 21 – 25 ปี   25 ปี ขึ้นไป

5. ลักษณะองค์กรของท่าน

- องค์กรภาครัฐ   องค์กรรัฐวิสาหกิจ
- องค์กรเอกชน   องค์กรอาสาสมัคร
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลา ต้องการ โปรดพิจารณาว่าท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี ทั้ง 5 ด้าน ที่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการท่าน ตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อ ต่อไปนี้ว่าอยู่ในระดับใด แล้วใส่เครื่องหมาย ลงในช่องที่ท่านคิดว่าเหมาะสมที่สุด

รายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ	ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ก. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
1. มีความซื่อสัตย์					
2. มีระเบียบวินัย					
3. ตรงต่อเวลา					
4. มีความรับผิดชอบ					
5. มีความละเอียดรอบคอบ					
6. มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ					
7. ปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร					
8. ไม่นำข้อมูลที่เป็ความลับขององค์กร ไปเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต					
9. มีจิตสำนึกคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม					

รายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ	ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข. ด้านความรู้					
1. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของประเทศ และระหว่างประเทศ					
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ					
3. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านอื่นที่มี ความสัมพันธ์กับองค์ความรู้ด้านการบัญชี					
4. เรียนรู้เทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและด้านอื่นๆ ที่สัมพันธ์					
5. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและ วิทยาการใหม่ๆ					
6. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร					
7. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี					
8. ติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพบัญชี อย่างต่อเนื่อง					
ค. ด้านทักษะทางปัญญา					
1. สามารถวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย					
2. สามารถจัดระเบียบงาน แบ่งหน้าที่งาน และมอบหมาย					
3. สามารถสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานได้ตามกำหนดเวลา					
4. สามารถบูรณาการความรู้เพื่อประยุกต์ใช้กับลักษณะของงาน					
5. ใฝ่รู้และสนใจและการตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง					
6. สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี					
7. สามารถเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม					
ง. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ					
1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
2. มีภาวะการเป็นผู้นำ					
3. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					
4. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม					
5. ยินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน					
6. ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ					
7. สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมขององค์กร					
8. ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่างกัน					
9. มีความรับผิดชอบในการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพของตนเอง อย่างต่อเนื่อง					

รายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ที่สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องการ	ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
จ. ดานทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ					
1. มีความสามารถในการตั้งคำถาม คิด และวิเคราะห์โดยมีเหตุผล					
2. สามารถประยุกต์แนวคิดทางทฤษฎีมาปรับใช้กับการปฏิบัติงาน					
3. สามารถนำเสนอผลการปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงประเด็นและครบถ					
4. สามารถที่จะพิจารณาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ					
5. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม					
6. สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อการ ได้เป็นอย่างดี					
7. สามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ก. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านคุณธรรม จริยธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

ข. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านความรู้

.....

.....

.....

.....

.....

ค. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านทักษะทางปัญญา

.....

.....

.....

.....

.....

ง. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

.....

.....

.....

.....

.....

จ. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

.....

.....

.....

.....

.....

ฉ. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย)	นางสาวฐิติมา จุลจินดา
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)	MissThitima Juljinda
วัน เดือน ปีเกิด	15 สิงหาคม 2527
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี มทร.ศรีวิชัย วิทยาลัยรัตภูมิ
ประวัติการศึกษา	- ปริญญาโท บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ชื่อ - ประวัติผู้ร่วมวิจัย

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย)	นางพัชรินทร์ บุญนุ่น
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)	Mrs.Patcharin Bunnoon
วัน เดือน ปีเกิด	20 สิงหาคม 2517
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี มทร.ศรีวิชัย วิทยาลัยรัตภูมิ
ประวัติการศึกษา	- ปริญญาเอก ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม - ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยภาคกลาง - ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มสธ. - ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชามัธยมศึกษา มสธ.